

ಪ್ರವಾದಿ ಚರಿತ್ರೆ – ಖೈಬರ್ ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ದಾತುಲ್ ರಿಶಾ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯ ವಿವಿಧ ಘಟನೆಗಳು

(ಅಹ್ಮದಿಯಾ ಮುಸ್ಲಿಮ್‌ ಜರ್ಮಾಲ್‌ನ ಇದನೇ ಶಿಲೇಷ, ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಏರ್ಹೂರ್ ಮಸ್ಕಾರ್ ಅಹ್ಮದ್, ಅವರು ಯು.ಕೆ.ಯ ಇಸ್ಲಾಮಾಬಾದ್‌ನ ‘ಮಸ್ಕಾರ್ ಮುಬಾರಕ್’ ನಿಂದ 11-04-2025 ರಂದು ನಿರ್ದಿದ ಜಮಾತ ಮುತ್ತಾಬದ ಸಾರಾಂಶ)

أَشْهُدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهُدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ .
 أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ .إِسْمُ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ .
 أَكْهُدُ لِلَّوْرَتِ الْعَالَمَيْنَ .الرَّئْمَنِ الرَّحِيمِ .مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ .إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ .
 إِهْلِنَا الْقِرَاطُ الْمُسْتَقِيمَ .مِرْاطُ الْلِّينِ الْعَنْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرُ الْمَغْضُوبُ عَلَيْهِمْ وَلَا الصَّالِحُونَ .
 (ತಶ್ವಾದ್, ತಾಶ್ವಾದ್, ಸೂರತುಲ್ ಘಾತಿಹ ಪರಿಸಿದ ನಂತರ ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಶಿಲೇಷತುಲ್ ಮಸ್ಕಾರ್ ಶಾಮಿಸ್ ಅಯ್ಯಾದಹಲ್ಲಾಹು ತಾಲ್ ಜಿನಸರಿಹಿಲ್ ಅರ್ಮೀರ್ಬ್, ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು:)

ಖೈಬರ್ ಯುದ್ಧದ ನಂತರದ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ತೈಮಾದೊಂದಿಗೆ ರಾಜೀ ಮಾಡಿದ ಘಟನೆಯೂ ಸೇರಿದೆ. ತೈಮಾವು ಮದೀನಾದಿಂದ ಸಿರಿಯಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ನಗರವಾಗಿತ್ತು. ತೈಮಾದ ಜನರು ಸ್ವತಃ ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ಸನ್ವಿಧಿಗೆ ಒಂದು ರಾಜಿಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಅದನ್ನು ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ಒಪ್ಪಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ತೈಮಾದ ಯಹೂದಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿದರು. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಘಜ್ ನಮಾರ್ಬ್ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವೂ ಇದೆ. ಅದರ ವಿವರಣೆ ಹೀಗಿದೆ: ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ತಮ್ಮ ಸಹಾಬಿಯರೊಂದಿಗೆ ಖೈಬರ್ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ನಡೆದಿದ್ದರು. ಅನಂತರ ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ರಿಗೆ ನಿದ್ರೆ ಬಂದಾಗ ಮದೀನಾದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗಾಗಿ ತಂಗಿದರು ಮತ್ತು ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಬಿಲಾಲ್^(ರ) ರೊಡನೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: ಇಂದಿನ ರಾತ್ರಿ ನಮ್ಮ ನಮಾರ್ಬ್ ನ ಸಮಯದ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಗಮನವಹಿಸಬೇಕು. ಎಚ್ಚರವಾಗಿಯೇ ಇರಲು ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಬಿಲಾಲ್^(ರ) ನಫಲ್ ನಮಾರ್ಬ್ ಅನುಷ್ಠಾನಿತ್ಯದಿದ್ದರು. ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ಹಾಗೂ ಸಹಾಬಿಯರು ನಿದ್ದ ಮಾಡಿದರು. ಘಜ್ನ ಸಮಯ ಸಮೀಪಿಸಿದಾಗ ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಬಿಲಾಲ್^(ರ) ತಮ್ಮ ಸವಾರಿ ಮೃಗಕ್ಕೆ ಒರಗಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಾಗ ಬಿಲಾಲ್^(ರ) ರ ಮೇಲೂ ನಿದ್ರೆ ಆವರಿಸಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ವರೆಗೂ ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ಮತ್ತು ಸಹಾಬಿಯರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ಎಚ್ಚರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಬಿಲಾಲ್^(ರ) ಸಹ ನಿದ್ದೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅನಂತರ ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಎಚ್ಚರಗೊಂಡರು. ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ಚಿಂತಿತರಾದರು

ಮತ್ತು ಬಿಲಾಲ್^(ರ)ರೊಡನೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಡಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಹೋದ ನಂತರ ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ವರುಷ್ಬಾ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಘಜ್ ನಮಾರ್ಬ್ ಜಮಾಲಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ಹೇಳಿದರು: ಯಾರಾದರೂ ನಮಾರ್ಬ್ ನು ಮರೆತರೆ ನೆನಪಾಗುವಾಗ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ನನ್ನ ಸ್ವರಣೆಗಾಗಿ ನಮಾರ್ಬ್ ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಿ ಎಂದು ಅಲ್ಲಾಹನು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಅಬೂ ಮೂಸಾ ಅಶ್-ಉಲ್-ಹಿಂದಿ^(ರ) ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ: ಮದೀನಾಗೆ ಹಿಂತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಜನರು ಜೋರಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಹು ಅಕ್ಬರ್ ಎಂದು ತಕ್ಖೀರ್ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಗ ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(ಸ) ಹೇಳಿದರು: ನಿಮ್ಮ ದ್ವಾರಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರಿ, ನೀವು ಕಿವುಡನನ್ನೋ ಅಧವಾ ಬಹಳ ದೂರ ಇರುವವನನ್ನೋ ಕರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಸ್ಲಿಮರ ಈ ಪ್ರಯಾಣವು ಹಿಜರಿ ಏಳರ ಮುಹರ್ಮತ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿತ್ತು, ಅಲ್ಲಾಹನ ಅನುಗ್ರಹಗಳು ಮತ್ತು ಯಶಸ್ವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಫರ್ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಗೆ ಅಧವಾ ರಬೀಲೂ ಅವ್ವಲಿನ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಈ ಯತ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಾಯಗೊಂಡಿತು. ಖೈಬರ್ ಯುದ್ಧದ ವಿಜಯವು ಮುಸ್ಲಿಮರ ಪರವಾಗಿ ಅನೇಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿತು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ, ಮುಸ್ಲಿಮರ ವಿರುದ್ಧ ಸಂಚು ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ್ದ ಅರೇಬಿಯದ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅನೇಕ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಭಯಭಿರುತ್ತಾದರು. ಅನೇಕ ಗೋತ್ತುಗಳು ಸ್ವತಃ ಶಾಂತಿಗಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಾಚಿದರು. ವಿಧೇಯತೆ ತೋರಿಸುವುದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಖೈಬರ್ ಯುದ್ಧದ ವಿಜಯದ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಅರಬ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಹೂದಿಗಳ ಶಕ್ತಿಯ ಕೊನೆಗೊಂಡಿತು.

ಈ ವಿಜಯವು ಮದೀನದ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿತು. ಖೈಬರ್ ಯುದ್ಧದ ವಿಜಯದ ನಂತರ ನಮಗೆ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಉಂಟ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದು ಹರ್ಫುರ್ತಾ ಆಯ್ಯಾ^(ರ) ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಸಹಾಬಿಯರು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಖೈಬರ್ ನಂತರ ರುಖ್‌ಅಲ್-ಖಾತ್ ಯುದ್ಧದ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬರಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮರ ಅಧವಾ ಬೆಟ್ಟ

ಇತ್ತು. ಅದರ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂತು. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ: ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಹಾಬಿಯರ ಬಳಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸವಾರಿಗಳಿದ್ದವು. ಪ್ರಯಾಣದ ತೀವ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಬಂಡಕ್ಕಿಲ್ಲಿನ ನೆಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಸಹಾಬಿಯರ ಕಾಲುಗಳು ಗಾಯಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಅವರು ಹಳೆಯ ಹರಿದ ಬಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಡೇಜ್ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಟ್ಟಿಯ ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ರಿಖಾತ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದರಿಂದ ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂತು ಎಂದೂ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯುದ್ಧದ ದಿನಾಂಕದ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ದಿನಾಂಕವು ಹಿಜರಿ 4 ಅಥವಾ 5 ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ, ಅದರೆ ಇಂದ್ರಾಮ್ ಬುಖಾರಿ^(೨) ಒಂದು ಬಲವಾದ ಸಾಕ್ಷಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ಖ್ಯಾಬಿರ್ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಹಿಜರಿ 7ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹರ್ಯಾರತ್ ಮಿರ್ಖಾರ್ ಬಶೀರ್ ಅಹ್ಮದ್ ಸಾಹಿಬ್^(೩) ಸಹ ತಮ್ಮ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಖ್ಯಾಬಿರ್ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಹಿಜರಿ 7ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನಜದಿಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದರ್ಶಕೋರರು ಪ್ರಯಾಣಿಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಬೇರೊಂದು ಕಾರಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ: ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮದೀನಾಗೆ ಬಂದನು ಹಾಗೂ ಸಾಲಬಾ ಮತ್ತು ಇತರ ಗೋತ್ರಗಳು ಮುಸ್ಲಿಮರ ವಿರುದ್ಧ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ತೀವ್ರಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮದೀನದ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ಈ ಸುದ್ದಿ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೪)ಗೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೫) ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ದರ್ಶಿಸಿದರು. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೬) ಮದೀನಾದಿಂದ ನಾನ್ಯಾರು, ಏಳುನೂರು ಅಥವಾ ಎಂಟುನೂರು ಸಹಾಬಿಯರೊಂದಿಗೆ ಈ ಯುದ್ಧಕ್ಕಾಗಿ ಹೊರಟರು.

ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಲಾತುಲ್ ಖ್ಯಾಫ್ (ಭಯದ ನಮಾರ್ಘ) ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಇದೆ. ಹರ್ಯಾರತ್ ಜಾಬಿರ್^(೭)ರ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೮) ನಿಖಾಲೋನಿಂದ ರ್ಯಾಖರ್ವಿಶಾತ್‌ಗೆ ಹೋದರು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಗತೋಫಾನ್ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು. ಅದರೆ ಯಾವುದೇ ಹೋರಾಟ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ, ಅದರೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ದಾಳಿ ನಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ತು. ಈ ವೇಳೆ ನಮಾರ್ಘನ ಸಮಯವಾದಾಗ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೯) ಸಲಾತುಲ್ ಖ್ಯಾಫ್ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಅಂದರೆ, ಈ ನಮಾರ್ಘನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಜನರು ಅರ್ಥ ನಮಾರ್ಘನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ನಂತರ ಹಿಂದೆ ಸರಿದರು. ಅನಂತರ ಉಳಿದ ಅರ್ಥ ಜನರು ಬಂದು ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೧೦)ರೊಂದಿಗೆ ನಮಾರ್ಘನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಈ ನಮಾರ್ಘನ ಪ್ರಸ್ತಾಪವು ಸೂರತ್ತುನ್ನಿಸಾದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಇಂತಹ ಭಯದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಮಾರ್ಘ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಬುಖಾರಿ ವ್ಯಾಪ್ತಾನಕಾರರಾದ ಅಲ್ಲಾಮಾ ಬದ್ರುದ್ದೀನ್ ಏನಿ ಹೀಗೆ ಬರೆಯತ್ತಾರೆ: ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಯಾವ ವರ್ಷ ಸಲಾತುಲ್ ಖ್ಯಾಫ್ ಬಗ್ಗೆ ಆದೇಶವು ಅವತೀರ್ಣವಾಯಿತು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ರ್ಯಾಖರ್ವಿಶಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ನಮಾರ್ಘನ್ನು ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಯಿತು ಎಂದು ಬಹುಪಾಲು ಉಲಮಾಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಆದೇಶವು ಯಾವಾಗ ಅವತೀರ್ಣವಾಯಿತು ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ಉಲಮಾಗಳಿಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವಿದೆ. ಕೆಲವರು ಅದರ ಆದೇಶವನ್ನು ಹಿಜರಿ 4, ಕೆಲವರು 5, ಕೆಲವರು 6 ಮತ್ತು ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಹಿಜರಿ 7 ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹದಿನ್ಯೇಮುದಿನಗಳ ಈ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ನಂತರ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೧೧) ಮದೀನಾದ ಕಡೆಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದರು.

ಈ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಪವಾಡಗಳ ಯುದ್ಧ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಶತ್ರುವೊಬ್ಬನು ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೧೨)ರ ಮೇಲೆ ಖಿಡ್ ಎತ್ತಿದ ಫಟನೆ ಇದೇ ಯುದ್ಧದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಇದೇ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಕ್ಕಿಯ ಫಟನೆಯೂ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಅದರ ವಿವರಣೆ ಹೀಗಿದೆ: ಈ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಹಾಬಿಯೊಬರು ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೧೩)ರ ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷಿಯ ಮರಿಯನ್ನು ತಂದರು. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೧೪) ಆ ಕಡೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಆ ಪಕ್ಷಿಯ ತಾಯಿ ಅಥವಾ ತಂದೆ ಸ್ವತಃ ತನ್ನನ್ನು ಆ ಸಹಾಬಿಯ ಮುಂದೆ ಅರ್ಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಿತ್ತು. ಜನರು ಈ ದೃಶ್ಯವನ್ನು ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೧೫) ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು: ನೀವು ಈ ಪಕ್ಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುತ್ತೀರಿ, ನೀವು ಅದರ ಮರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಈ ಪಕ್ಷಿ ತನ್ನ ಮರಿಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ನಿಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಅರ್ಬಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಾಹನಾಣೆ, ಈ ಪಕ್ಷಿಗೆ ತನ್ನ ಮರಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕರುಣೆಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕರುಣೆಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಭು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಹಿಡಿದ ಮಗುಪ್ರಾಂದು ಗುಣಮುಖವಾದ ಫಟನೆಯೂ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಕು ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೧೬)ರ ಬಳಿಗೆ ಒಂದು, ಇದು ನನ್ನ ಮಗ, ಅವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪ್ರೇಗಂಬರ್^(೧೭) ತಮ್ಮ ಲಾಲಾರಸವನ್ನು ಆ ಮಗುವಿನ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದರು ಮತ್ತು ಮೂರು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದರು: ಎಲ್ಲೆ ಅಲ್ಲಾಹನ ಶತ್ರು! ಇವನಿಂದ ದೂರವಾಗು, ನಾನು

ಅಲ್ಲಾಹನ ಪ್ರವಾದಿ. ಅನಂತರ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಹೀಗೆ ಆದೇಶಿಸಿದರು: ಆ ಮಗುವನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವನಿಗೆ ಈ ತೊಂದರೆ ಎಂದಿಗೂ ಆಗದು.

ಹರ್ಯಾರತ್ ಜಾಬಿರ್^(ರ) ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ: ಈ ಯಾದ್ಯಾದ ವೇಳೆ ಅಲ್ಪ ಬಿನ್ ರ್ಯುದ್ ಹಾರಿಸಿ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಸನ್ನಿಧಿಗೆ ಮೂರು ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಂದರು. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಹೇಳಿದರು: ಹೇ ಜಾಬಿರ್, ಈ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಬೇಯಿಸು. ಹರ್ಯಾರತ್ ಜಾಬಿರ್^(ರ) ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನಾನು ಆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬೇಯಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ತಿನ್ನಲು ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಡುಕಿದೆ. ಆದರೆ ರೊಟ್ಟಿ ಸಿಗಲ್ಲಿಲ್. ಆಗ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಮತ್ತು ಅವರ ಸಹಾಬಿಯರು ರೊಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲದೆ ಆ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು ಶ್ವಪ್ತರಾಗುವ ವರೆಗೂ ತಿಂದರು, ಆದರೆ ಆ ಬಟ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದವು. ನಂತರ ಸಹಾಬಿಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಅದರಿಂದ ತಿಂದರು. ಅನಂತರ ನಾವು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೊರಟ್ತಿವು. ಇದೇ ಪ್ರಯಾಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಂಟೆ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಬಳಿಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ಒಂದು ಕೂಗಾಡಿತು. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಹೇಳಿದರು: ಈ ಒಂಟೆ ಏನು ಹೇಳಿದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ? ಅದು ತನ್ನ ಯಜಮಾನನ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು ನೀಡುತ್ತಿದೆ, ಅದರ ಯಜಮಾನ ಹಲವ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅದರಿಂದ ಸೇವೆ ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಈಗ ಅದನ್ನು ಹೊಯ್ಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಅದರ ಮಾಲೀಕನಿಂದ ಆ ಒಂಟೆಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ ಅದನ್ನು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮೇಯಲು ಬಿಟ್ಟರು.

ಇದೇ ಯಾದ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಹರ್ಯಾರತ್ ಜಾಬಿರ್^(ರ) ಒಂಟೆ ಕಳೆದುಹೋಗಿತ್ತು. ಅವರು ವರದಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ: ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ನನ್ನ ಒಂಟೆ ಕಳೆದುಹೋಗಿತು. ನಾನು ಅದನ್ನು ಮಡುಕುತ್ತಾ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಬಳಿಯಿಂದ ಹಾದುಹೋದೆ. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ, ನನ್ನ ಒಂಟೆ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆಗ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಹೇಳಿದರು: ನಿನ್ನ ಒಂಟೆ ಆ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹೋಗಿ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಹರ್ಯಾರತ್ ಜಾಬಿರ್^(ರ) ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ನಾನು ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋದೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂಟೆ ಸಿಗಲಿಲ್, ನಾನು ಹಿಂತಿರುಗಿ ಒಂದಾಗ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಪುನಃ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಹೋಗಲು ಆದೇಶಿಸಿದರು. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಗ ಹೋದೆ ಆದರೆ ಒಂಟೆ ಸಿಗಲಿಲ್. ಆಗ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ನನ್ನೊಡನೆ ದಯೆ ತೋರುತ್ತಾ ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಗ ಬಂದರು, ನಾವು ಒಂಟೆಯ ಬಳಿ ತಲುಪುವ ವರೆಗೂ ಹೋದವು. ಅನಂತರ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ನನಗೆ ಒಂಟೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಈ ಯಾದ್ಯಾದಲ್ಲಿ

ಅನೇಕ ಪ್ರವಾದಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇದೇ ಯಾದ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಹರ್ಯಾರತ್ ಜಾಬಿರ್^(ರ) ಒಂದು ಒಂಟೆ ಸುಸ್ತಾಗಿತ್ತು. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿ ಉದಿದರು ಮತ್ತು ಆ ಒಂಟೆಯ ಬೆಂಷ್ಟು ತಲೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಆ ನೀರನ್ನು ಚೆಮುಕಿಸಿದರು. ಅನಂತರ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಹೋಲಿನಿಂದ ಆ ಒಂಟೆಗೆ ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಹೊಡೆದರು, ಆಗ ಆ ಒಂಟೆ ಚುರುಕುಗೊಂಡಿತು.

ಅದೇ ರೀತಿ ಈ ಯಾದ್ಯಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರೀಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾದ ಮತ್ತು ಅದ್ಭುತಕರವಾದ ಬಕ್ಕತ್ (ಅನುಗ್ರಹ) ಉಂಟಾದ ಫಟನೆಯೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಇಂತಹ ಅದ್ಭುತ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಹರ್ಯಾರತ್ ಮಸೀಹ್ ಮೌಣಾದ್^(ಅ) ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ಲಿಖಾ ಎಂಬ ಸಾಫ್ನಕ್ಕೆ ತಲುಪುವಾಗ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ ಮಾನುಷಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಏರಿದ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕೆಲವೋಮೈ ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅವು ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಬಣ್ಣವನ್ನು ತನ್ನೊಳಗೆ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸೈಯ್ಯದ್ ವ ಮೌಲಾ ಸೈಯ್ಯದುರುಸುಲ್ ಹರ್ಯಾರತ್ ಖಾತಮುಲ್ ಅಂಬಿಯಾ^(ಸ) ಬದ್ರ ಯಾದ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಿಡಿ ಮರಳನ್ನು ಕಾಫಿರರ ಮೇಲೆ ಎಸೆದರು ಮತ್ತು ಆ ಹಿಡಿಯು ಯಾವುದೇ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯಿಂದಲ್ಲ, ಸ್ವಂತ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಎಸೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಆದರೆ ಆ ಹಿಡಿಯು ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿತು ಮತ್ತು ವಿರೋಧಿ ಸೈನ್ಯದ ಮೇಲೆ ಅಸಾಧಾರಣ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿತು, ಶತ್ರುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರ ಕಣ್ಣಿಗೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ತಲುಪದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರೆಲ್ಲ ಕುರುಡರಂತೆ ಆದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಗೊಂದಲ ಮತ್ತು ಆಶಂಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು ಎಂದರೆ, ಅವರು ಮತ್ತುಹಿಡಿದವರಂತೆ ಓಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ದೃಷ್ಟಾಂತದ ಕುರಿತು ಅಲ್ಲಾಹನು ಪವಿತ್ರ ಮುರ್ಕಾಂನಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಸೂಚಿಸಿದಾನೆ: "ವರ್ಮಾ ರಮೇಶ ಇಂದ್ರಾ ರಮೇಶ ವಲಾಕಿನ್ನಲ್ಲಾಹ ರಮಾ" (ನೀನು ಎಸೆದಾಗ ನೀನು ಎಸೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಾಹನೇ ಎಸೆದನು). ಅಂದರೆ, ತೆರೆಯ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿತು. ಇದು ಮಾನವ ಶಕ್ತಿಯ ಕೆಲಸವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರವಾದ ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ಚಂದ್ರನನ್ನು ಇಬ್ಬಾಗಿಸಿದ್ದು ಆಗಿದೆ. ಅದು ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ದುಃ ಇಬ್ದಿರಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ದೈವಿಕ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದ ಬೆರಳಿನ ಸೂಚನೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಂಭವಿಸಿತು. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ಹರ್ಯಾರತ್ ಪೈಗಂಬರ್^(ಸ) ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ತೋರಿಸಿದರು, ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಯಾವುದೇ ದುಃ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಲೋಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಸ್ವಲ್ಪ

ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬೆರಳುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅದು ಎಷ್ಟು ಸಿಹಿಯಾಗಿಸಿದರು. ಕೆಲಪೋಮೈ ತೀವ್ರಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಎಂದರೆ ಇದೇ ಸೈನ್ಯ ಮತ್ತು ಒಂಟಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗಾಯಗೊಂಡವರ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಕೈಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಕುದುರೆಗಳು ಆ ನೀರನ್ನು ಕುಡಿದವು. ಅನಂತರವೂ ಆ ನೀರು ಗುಣಪಡಿಸಿದರು. ಕೆಲಪೋಮೈ ಯುದ್ಧದ ಆಫಾತದಿಂದ ತನ್ನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಎರಡು ಕಣ್ಣಗಳು ಹೊರಬಿದ್ದಿದ್ದವರ ಕಣ್ಣಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯ ನಾಲ್ಕು ರೊಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈ ಇಡುವುದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸರಿಪಡಿಸಿದರು. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಇನ್ನೂ ಹೆಸಿದ ಮತ್ತು ಬಾಯಾರಿದವರ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ತುಂಬಿಸಿದರು. ಅನೇಕ ಹಾಯ್‌ಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಕೆಲಪೋಮೈ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಾಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಶೃಂಗಾರಿಂದ ಬಕ್‌ತ್ವ ನೀಡಿ ಮಾಡಿದರು, ಅವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ರಹಸ್ಯವಾದ ದೈವಿಕ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಅದರಿಂದ ತುಂಬಿಸಿದರು. ಶಕ್ತಿಯು ಬೆರೆತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಾಹುಮ್ಮೆ ಸಲ್ಲಿ ಅಲಾ ಮುಹಮ್ಮದಿನ್ ಕೆಲಪೋಮೈ ಉಪ್ಪನೀರಿನ ಬಾವಿಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವ ಬಾರಿಕ್ ವ ಸಲ್ಲಿಮ್ ಇನ್ನು ಕ ಹಮೇದುಮ್ಮೆಜೀದ್. ಬಾಯಿಯ ಲಾಲಾರಸವನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಬಹಳ

الْحَمْدُ لِلّٰهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنُؤْمِنُ بِهِ وَنَتَوَكّلُ عَلَيْهِ وَنَعُوذُ بِاللّٰهِ
 مِنْ شُرُورِ أَنفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مِنْ يَهْدِهِ اللّٰهُ فَلَا مُضِلٌّ لَّهُ وَمَنْ يُضَلِّهُ
 فَلَا هَادِيَ لَهُ وَنَشَهَدُ أَنَّ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَنَشَهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ
 عِبَادُ اللّٰهِ رَحْمَكُمُ اللّٰهُ إِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعُدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَىِ
 وَيَنْهَا عَنِ الْفُحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعْظُّكُمْ لَعْنَكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝ اذْكُرُوا اللّٰهَ
 يَذْكُرُكُمْ وَادْعُوهُ يَسْتَجِبُ لَكُمْ وَلَذِكْرُ اللّٰهِ أَكْبَرُ.

Friday Sermon delivered by Hadrath Khaleefatul Masih Al Khamis^(atba)

At, 'Masjid Mubarak', Islamabad, Tilford, U.K. On 11-04-2025

Summarized by Majlis Ansarullah Bharat

Kannada Translation: Moulavi Inamullah for Kannada Desk, Qadian

Reviewed by: M.P Ibrahim | **Layout:** Basheer K.P. Manjeshwar

Published By: Kannada Isha'at Team for Nazarath Nashr-O-Isha'ath, Qadian

Email: khutuba.kannada@gmail.com

You can find all the Sermons archived at: www.alislam.org/friday-sermon